

BUGU

Dil ve Eğitim Dergisi

www.bugudergisi.com

E-ISSN: 2717-8137

Araştırma Makalesi

BUGU
Journal of Language and Education

2/1, 74-101

Makale Geliş Tarihi: 19.01.2021

TÜRKİYE

Makale Kabul Tarihi: 08.02.2021

Çağ, H. D. ve Bölükbaş Kaya, F. (2021). Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretimine genel bir bakış. *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, 2(1), 74-101. <http://dx.doi.org/10.46321/bugu.42>

TÜRKÇENİN YURT DIŞINDA YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNE GENEL BİR BAKIŞ*

Hatice Dilek ÇAĞ (Doktora Öğrencisi)

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa haticedilek.cag@ogr.iu.edu.tr ORCID

Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa fbolukbas@istanbul.edu.tr ORCID

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretimini bütüncül bir bakış açısıyla ele almaktır. İki aşamadan oluşan bu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın birinci aşamasında, yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği eğitim kurumları belirlenmiş ve 105 farklı ülkede 687 farklı eğitim kurumunda Türkçe öğretimine yer verildiği tespit edilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında ise yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesiyle ilgili yapılmış 193 çalışmaya ulaşılmış ve içerik analizi kullanılarak bu çalışmaların yıllara, ülkelere, yayın türüne, konulara ve araştırma yöntemine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırma sonucunda; 2010 yılından itibaren Türkçenin yurt dışında öğretilmesiyle ilgili akademik çalışmalarda artış olduğu, çalışmalarda genellikle araştırmaya konu olan ülkedeki Türkçe öğretimi hakkında bilgilere yer verildiği, en çok makale ve bildiri türünde yayın yapıldığı ve ağırlıklı olarak nitel yöntemin kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yurt dışında Türkçe öğreten kurumlar, yurt dışında Türkçe öğretimi üzerine bilimsel çalışmalar.

AN OVERVIEW OF THE TEACHING TURKISH ABROAD AS A FOREIGN LANGUAGE

Abstract

The aim of this research is to study the teaching Turkish abroad as a foreign language with a holistic perspective. Descriptive survey model is used in this study consisting of two stages. In the first phase of the study, educational institutions abroad in which Turkish is

* Bu makale, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'da Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA danışmanlığında Hatice Dilek ÇAĞ tarafından hazırlanan "Yurt Dışında Türkçe Öğrenenlerin Söz Edim Kullanımlarının Geliştirilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

taught as a foreign language are identified and it is determined that teaching Turkish is included in 687 different educational institutions in 105 different countries. In the second stage of the study, 193 studies are found on teaching Turkish abroad as a foreign language and the variance of these studies is examined using content analysis according to their years, countries, publication type, subjects, and research method. As a result of the research; it has been observed that there has been an increase in academic studies related to teaching Turkish abroad since 2010, the studies generally include findings of teaching Turkish in the country where the research is conducted, articles and papers are published mostly, and the qualitative method is predominantly used.

Keywords: Teaching Turkish abroad as a foreign language, educational institutions teaching Turkish abroad, studies on teaching Turkish abroad.

1. Giriş

Türkiye'nin politika, ekonomi ve eğitim-öğretim gibi farklı alanlardaki girişimleri neticesinde, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yurt dışında geniş kitlelere ulaşmakta ve Türkçe öğrenmeye yönelik talep her geçen gün artmaktadır. "Bir dil; ekonomik, askerî, siyasi ve eğitim-öğretim gibi farklı alanlardaki faaliyetlerin vesilesiyle kendi coğrafyası dışındaki alanlara yayılır." (Açık, 2018, s. 479). Durmuş (2013, s. 212), Türkiye'nin tarihsel potansiyelini siyasi, askerî, ekonomik ve kültürel olanakları ile geliştirmesinin, Türkçeye geniş bir coğrafyada talep oluşturduğunu belirtmektedir.

Farklı coğrafyalarda Türkçe öğrenmeye yönelik talebin karşılanması ve sürdürülebilmesi için yurt dışında Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmaların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Yurt dışında Türkçe öğretimi en genel hâliyle iki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretimi ve yabancılara Türkçe öğretimi olmak üzere iki ayrı başlık altında incelenebilir. Türkçe, yurt dışında azınlık hakları kapsamında ana dili olarak iki dilli Türk çocuklarına öğretilmesinin dışında, yabancı dil olarak da öğretilmektedir. Bu çalışmada, Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretimi üzerinde durulacaktır.

TİKA'nın 2000 yılında başlattığı Türkoloji projesiyle 25 ülkede 33 üniversite ile iş birliği yapılmış ve bu üniversitelere Türkiye'den akademisyenler gönderilerek desteklenmiştir. Diğer yandan, bu üniversitelere donanım sağlayan *TİKA*, yerel okutmanları da desteklemeyi ihmal etmemiştir. Bu proje kapsamında yürütülen yaz okulları uygulamasıyla öğrencilerin Türkiye'yi ziyaret etmeleri, Türk dilini ve kültürünü bizzat yaşayarak öğrenmeleri de teşvik edilmiştir. Bu proje kapsamında, *TİKA* bazı üniversitelerde Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinin, bazı üniversitelerde ise Türkçe sınıflarının açılmasını sağlamıştır.¹ Türkoloji projesini başarıyla yürüten *TİKA*, 2011 yılında imzalanan protokolle bu projeyi Yunus Emre Enstitüsüne devretmiş, böylece Türkoloji faaliyetlerinin tek elden yürütülmesinin önü açılmıştır. Türkoloji projesi 2011 yılında Yunus Emre Enstitüsüne devredildikten sonra Yunus Emre Enstitüsü, yurt dışındaki üniversiteler ile Türkoloji protokollerini arttırarak devam ettirmiştir. Öte yandan, Yunus Emre Enstitüsü farklı ülkelerde açtığı merkezlerle üniversite dışındaki yetişkinlere Türkçe öğretimi işini de üstlenmiş, böylece hem Türkçenin öğretilmesinde hem de Türk kültürünün yayılmasında etkin bir görev üstlenmiştir. Yunus Emre Enstitüsü, bugün 46 ülkede 58 farklı merkezi ile Türkçe öğretimi faaliyetlerini sürdürmekte ve Tercihim Türkçe projesiyle ilk ve ortaöğretim seviyesindeki kurumlarda Türkçenin seçmeli ders olarak öğretimini desteklemektedir. Tüm bunlara ilaveten, Yunus Emre Enstitüsü, birçok üniversite ile

¹ Ayrıntılı bilgi için bk. https://www.tika.gov.tr/upload/oldpublication/turkoloji_tr.pdf

imzaladıkları Türkoloji protokolüyle Türkçenin yurt dışındaki üniversitelerde yaygınlaşmasını sağlamaktadır.²

Millî Eğitim Bakanlığı Türkoloji protokolü imzalanmış üniversitelerde öğretim elemanı görevlendirerek Türkçenin yurt dışında öğretilmesini desteklemektedir. Millî Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından 2019 yılına kadar ifa edilen bu görev, 2019 yılı itibariyle Millî Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Günümüzde hâlen adı geçen genel müdürlük tarafından yurt dışında öğretim elemanlarının görevlendirilmesine devam edilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığının bugün 36 farklı ülkede toplam 98 öğretim elemanı bulunmaktadır.³ Türkoloji projesi sayesinde yurt dışındaki üniversitelerde yaygın olarak öğretilen Türkçe, Maarif Vakfının açılmasıyla birlikte artık anaokulu kademesinden itibaren öğretilmeye başlanmış, böylece farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin de Türkçe öğrenmeye yönelik taleplerinin karşılanması sağlanmıştır. Maarif Vakfı 42 farklı ülkede 340 farklı eğitim kurumuyla eğitim faaliyetlerini sürdürmekte ve Türkçenin daha geniş kitlelere ulaşmasına hizmet etmektedir.⁴

Yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak hangi merkezlerde öğretildiği ve hangi üniversitelerde Türkoloji bölümleri olduğu Dolunay (2005) tarafından yapılan çalışmayla ortaya konulmuştur. Söz konusu çalışmanın yapıldığı tarihten itibaren, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde birçok gelişme yaşanmıştır. Bu sebeple, daha güncel bir listenin alanyazına katkı sağlayacağı düşüncesinden hareketle yurt dışında yabancı dil olarak Türkçenin öğretildiği eğitim kurumları belirlenmiştir. Kurum ve kuruluşların belirlenmesinde Yunus Emre Enstitüsü ve Maarif Vakfının resmî internet sitelerindeki güncel veriler ile Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Genel Müdürlüğünden edinilen bilgilerden yararlanılmıştır. Yunus Emre Enstitüsünün “Tercihim Türkçe” projesi ve “Türkoloji” protokolleri kapsamında Türkçe eğitimi yapılan kurumlara ilişkin paylaştığı verilerden faydalanılmıştır.⁵ Yurt dışındaki üniversitelerde Türkçe eğitimi ve öğretimine ilişkin bilgilere ulaşabilmek için üniversitelerin internet siteleri ve bu sitelerde yer alan kataloglar incelenmiştir. Üniversitelerin resmî web sitelerinden bilgi edinmek her zaman mümkün olmamıştır. Bu nedenle, kurumların belirlenmesi için alanyazın taraması yapılmış (Andriienko, 2014; Albayrak, 2016; Balaban, 2014; Başar, 2019; Başar, 2018; Eltazarov, 2015; Emin-Avcı, 2018; Emiroğlu, 2016; Han, 2013; İltar, 2014; İpek, 2016; Jeon, 2017; Kalaycı, 2019; Kaya, 2014; Mohammad, 2020; Shen ve Işık, 2020; Urazahiev, 2020; Yıldız, 2015; Yonarkol, 2018; Yürümez ve Yürümez, 2019) ve araştırmacıların yurt dışındaki saha tecrübelerinden edinerek aktardıkları bilgiler ile Türkçe eğitiminde lisansüstü çalışmalarını yürüten yabancı öğrencilerin kendi ülkelerindeki Türkçe öğretimine ilişkin verdikleri bilgilerden de yararlanılmıştır. Tüm bunlara ek olarak; büyükelçiliklerin, eğitim ataşeliklerinin ve yurt dışında görev yapan öğretim elemanlarının bilgilerine başvurulmuştur. Bu çok yönlü araştırmanın sonucunda yurtdışında yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumlara ait bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur:

² Yunus Emre Enstitüsünün resmî web sitesinde yer alan 2018 faaliyet raporundan alınmıştır.

³ Bu bilgi, 29.12.2020 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Genel Müdürlüğünden edinilmiştir.

⁴ Bu bilgi, 05.01.2021 tarihinde Maarif Vakfının resmî internet sitesinden alınmıştır.

⁵ Yunus Emre Enstitüsü, söz konusu kurumlara ilişkin verileri Ocak 2021’de paylaşmıştır.

Tablo1: Türkçenin Yurt Dışında Öğretildiği Eğitim Kurumları

ÜLKELER	TÜRKÇE ÖĞRETİLEN KURUM
ABD	Amerikan Türk Dilleri Öğretmenler Derneği (AAT)
ABD	Amherst Yüksek Okulu
ABD	Arizona Üniversitesi
ABD	Binghamton Üniversitesi
ABD	Boston Üniversitesi
ABD	Brigham Young Üniversitesi
ABD	California Üniversitesi- Berkeley
ABD	California Üniversitesi
ABD	Chicago Üniversitesi
ABD	Colombia Üniversitesi
ABD	Cornell Üniversitesi
ABD	Duke Üniversitesi
ABD	Florida Üniversitesi
ABD	George Mason Üniversitesi
ABD	George Town Üniversitesi
ABD	George Washington Üniversitesi
ABD	Georgia State Üniversitesi
ABD	Hampshire Yüksek Okulu
ABD	Harvard Üniversitesi
ABD	Howard Community Yüksek Okulu
ABD	İllinois Üniversitesi
ABD	İndiana Üniversitesi
ABD	Kansas Üniversitesi
ABD	Kuzey Karolina Üniversitesi
ABD	Massachusetts Üniversitesi
ABD	Maryland Üniversitesi
ABD	Mount Holyoke Yüksek Okulu
ABD	Michigan Üniversitesi
ABD	New York Üniversitesi
ABD	Northwestern Üniversitesi
ABD	Ohio State Üniversitesi
ABD	Pennsylvania Üniversitesi
ABD	Pittsburgh Üniversitesi
ABD	Portland State Üniversitesi
ABD	Princeton Üniversitesi
ABD	Rutgers Üniversitesi
ABD	Smith Yüksek Okulu
ABD	Stanford Üniversitesi
ABD	Syracuse Üniversitesi
ABD	Teksa Üniversitesi
ABD	Washington DC Yunus Emre Enstitüsü
ABD	Washington Üniversitesi
ABD	William Paterson Üniversitesi
ABD	Wisconsin Madison Üniversitesi

ABD	Yale Üniversitesi
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Dâr'ul Ulûmu
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Eğitim Merkezi- Kabil
Afganistan	Afgan-Türk Maarif International School
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Habibe Kadiri (Kız İlkokulu/Kız Ortaokulu/Kız Lisesi)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Şibirgan (Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Celalabad Momin (Erkek Lisesi/Erkek Ortaokulu)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Fazilet Vahab (Kız Ortaokulu/Kız Lisesi)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Herat (İlkokul/Eğitim Merkezi/Erkek Lisesi/Erkek Ortaokulu/Kız Lisesi/Kız Ortaokulu)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Kabil (İlkokul/Kabil Kız Lisesi/Kız Ortaokulu)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Kabil Aryana (Erkek Lisesi/Erkek Ortaokulu)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Kandahar Şah Hüseyin Hotak (Erkek Lisesi/Erkek Ortaokulu)
Afganistan	Afgan-Türk Maarif Okulları Mezar-ı Şerif (Eğitim Merkezi/Erkek Lisesi/Erkek Ortaokulu)
Afganistan	Bağlan Üniversitesi
Afganistan	Belh Üniversitesi
Afganistan	Cevizcan Üniversitesi
Afganistan	Faryap Üniversitesi
Afganistan	Kabil Üniversitesi
Afganistan	Kabil Askeri Lisesi (TSK Koordinasyonunda)
Afganistan	Kabil Yunus Emre Enstitüsü
Afganistan	Mareşal Fehim Millî Savunma Üniversitesi Kara Harp Okulu (TSK Koordinasyonunda)
Afganistan	Mareşal Fehim Millî Savunma Üniversitesi Lisan Okulu (TSK Koordinasyonunda)
Afganistan	Mezar-ı Şerif Reşit Anadolu Lisesi (Zorunlu ders)
Afganistan	Seri Pol Üniversitesi
Afganistan	Tahar Üniversitesi
Afganistan	Üstat Rabbani Üniversitesi
Almanya	Augsburg Üniversitesi
Almanya	Bamberg Üniversitesi
Almanya	Berlin Üniversitesi
Almanya	Berlin Yunus Emre Enstitüsü
Almanya	Bochum Üniversitesi
Almanya	Bonn Üniversitesi
Almanya	Duisburg Essen Üniversitesi
Almanya	Erfurt Üniversitesi
Almanya	Frederich Aleksander Üniversitesi
Almanya	Freigburg Albert- Ludwigs Üniversitesi
Almanya	Freigburg Albert- Ludwigs Üniversitesi
Almanya	Friedrich Schiller Jena Üniversitesi
Almanya	Giessen Üniversitesi
Almanya	Göttingen Üniversitesi
Almanya	Hamburg Üniversitesi

Almanya	Heidelberg Ruprecht-Karls Üniversitesi
Almanya	Humboldt Üniversitesi
Almanya	Köln Üniversitesi
Almanya	Köln Yunus Emre Enstitüsü
Almanya	Main Johannes Gutenberg Üniversitesi
Almanya	Mainz Johannes Gutenberg Üniversitesi
Almanya	Münih Ludwig Maximillians Üniversitesi
Almanya	Passau Üniversitesi Yabancı Diller Merkezi
Almanya	Regensburg Üniversitesi
Almanya	Schwabisch Gmünd Pedagoji Yüksek Okulu
Almanya	Tübingen Üniversitesi
Arjantin	La Plata Ulusal Üniversitesi
Arnavutluk	Askeri Akademi Yabancı Dil Merkezi
Arnavutluk	Asım Vokshi Yabancı Diller Lisesi
Arnavutluk	Elbasan Aleksander Xhuvani Üniversitesi
Arnavutluk	Hacı Şeyh Şamia Ortaokulu
Arnavutluk	Hacı Şeyh Şamia Lisesi
Arnavutluk	Hafız İbrahim Dalliu Ortaokulu
Arnavutluk	İşkodra Yunus Emre Enstitüsü
Arnavutluk	Luigi Gurakuqi Üniversitesi
Arnavutluk	Maarif Okulları New York Temel Eğitim Okulu (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Arnavutluk	Tiran Üniversitesi
Arnavutluk	Tiran Yunus Emre Enstitüsü
Avustralya	Avustralya Millî Üniversitesi
Avustralya	Melbourne Viktorya Dil Okulları
Avustralya	Melbourne Yunus Emre Enstitüsü
Avusturya	Graz Üniversitesi
Avusturya	Viyana Üniversitesi
Avusturya	Viyana Yunus Emre Enstitüsü
Azerbaycan	Bakü Avrasya Üniversitesi
Azerbaycan	Bakü Devlet Üniversitesi
Azerbaycan	Bakü Yunus Emre Enstitüsü
Bahreyn	Manama Yunus Emre Enstitüsü
Belarus	Belarus Cumhurbaşkanlığı Üniversitesi
Belarus	Belarus Devlet Ekonomi Üniversitesi
Belarus	Belarus Devlet Üniversitesi
Belarus	Minks- Kamu Yönetimi Akademisi
Belarus	Minsk Devlet Dilbilim Üniversitesi
Belçika	Brüksel Libre Üniversitesi
Belçika	Brüksel Yunus Emre Enstitüsü
Belçika	Ghent Üniversitesi
Belçika	Leuven Üniversitesi
Bosna Hersek	Foynista Yunus Emre Enstitüsü
Bosna Hersek	Mostar Cemal Biyediç Üniversitesi
Bosna Hersek	Mostar Yunus Emre Enstitüsü
Bosna Hersek	Saraybosna Maarif Okulları (Anaokulu/Temel okul/Lise)

Bosna Hersek	Saraybosna Yunus Emre Enstitüsü
Bosna Hersek	Tuzla Üniversitesi
Bosna Hersek	Uluslararası Saraybosna Üniversitesi
Bosna Hersek	Uluslararası Saraybosna Üniversitesi
Bosna Hersek	Zenitsa Üniversitesi
Bosna Hersek	159 farklı okulda ilk ve ortaöğretim seviyesinde seçmeli ders ⁶
Bulgaristan	Filibe Paisiy Hilendarski Üniversitesi
Bulgaristan	Shoumen Üniversitesi
Bulgaristan	Sofya Üniversitesi
Bulgaristan	Şumnu Episkop Konstantin Preslavski Üniversitesi
Burindi	Uluslararası Maarif Vakfı Okulları Bujumbura (Anaokulu/İlkokul)
Cezayir	Cezayir Konstantin Üniversitesi
Cezayir	Cezayir Yunus Emre Enstitüsü
Cezayir	Cezayir-2 Üniversitesi
Cezayir	Setif Üniversitesi
Cezayir	Yahya Fares Üniversitesi
Cibuti	Cibuti Maarif Okulları (Anaokulu)
Çad	Türk-Çad Maarif Kampüsü N'Djamena (Kız Anaokulu/Kız İlkokulu/Kız Ortaokulu/Kız Lisesi/Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi)
Çekya	Prag Charles Üniversitesi
Çin	Beijing Yabancı Dilleri Üniversitesi
Çin	Çin İletişim Üniversitesi
Çin	Guangdog Yabancı Diller Üniversitesi
Çin	Merkezi Milliyetler Üniversitesi
Çin	Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi
Çin	Sichuan Uluslararası Çalışmalar Üniversitesi
Çin	Şanghai Uluslararası Araştırmalar Üniversitesi
Çin	Şanghai Üniversitesi
Çin	Xi'an Yabancı Diller Üniversitesi
Çin	Zhejiang Uluslararası Çalışmalar Üniversitesi
Çin	Zhejiang Yuexiu Yabancı Diller Üniversitesi
Danimarka	Kopenhag Üniversitesi
D. Kongo Cumhuriyeti	Demokratik Kongo Cumhuriyeti Uluslararası Maarif Okulları Kinshasa (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Estonya	Tallinn Üniversitesi
Endonezya	Siyah Kuala Üniversitesi
Ekvator Ginesi	Ekvator Ginesi Maarif Uluslararası Okulları Malabo (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Ermenistan	Eriyan Devlet Üniversitesi
Etiyopya	Addis Ababa Üniversitesi
Etiyopya	Mekelle Üniversitesi
Etiyopya	Uluslararası Maarif Okulları Harar
Etiyopya	Wollo Üniversitesi
Fas	Rabat Yunus Emre Enstitüsü

⁶ Yunus Emre Enstitüsünden edinilen bilgiye göre ilk ve ortaöğretim seviyesinde seçmeli ders olarak Türkçe öğretilen okullar; Zenica- Doboş, Saray-Bosna, Bosna Podrinje, Orta Bosna, Neratva, Tuzla, Una Sana kantonlarında yer almaktadır.

Fas	V Mohammed-Agdal Üniversitesi
Fildişi Sahili	Türkiye Maarif Okulları Abijjan (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Filistin	Darul Tifil Okulu
Filistin	Gazze Belediyesi
Filistin	İbrahimiye Koleji 1,2
Filistin	Kudüs Üniversitesi
Finlandiya	Helsinki Üniversitesi
Fransa	Aix Marseille Üniversitesi
Fransa	Montpellier 1 Üniversitesi
Fransa	Bordeaux Jean Moulin Üniversitesi
Fransa	Ecole Normale Supérieure de Lyon Üniversitesi
Fransa	Jean Monnet Üniversitesi
Fransa	Lyon 2 Üniversitesi
Fransa	Paris Sorbonne Üniversitesi
Fransa	Paris Yunus Emre Enstitüsü
Fransa	Strasbourg Üniversitesi
Gabon	Türk-Gabon Maarif Okulu Libreville (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Gambiya	Gambiya Üniversitesi
Gambiya	Gambiya Uluslararası Maarif Vakfı Okulları Fajara (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul)
Gine	Türk Gine Maarif Okulları Demoudoula (Anaokulu/İlkokul)
Gine	Türk Gine Maarif Okulları Kaporo Rails Ömer Halisdemir (Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi)
Gine	Türk Gine Maarif Okulları Sangoyah (Anaokulu/İlkokul)
Gine	Türk Gine Maarif Okulları Yembeya (Kız Anaokulu/Kız İlkokulu/Kız Ortaokulu/Kız Lisesi)
Güney Afrika	Johannesburg Afrika Yunus Emre Enstitüsü
Güney Kıbrıs	Devlete Bağlı Akşam Okulları
Güney Kıbrıs	Devlete Bağlı Eğitim Enstitüleri
Güney Kıbrıs	Kıbrıs Üniversitesi (Dil Merkezi)
Güney Kıbrıs	Kıbrıs Üniversitesi (Türkçe ve Orta Doğu Çalışmaları Bölümü)
Güney Kore	Busan Yabancı Diller Üniversitesi
Güney Kore	Hankuk Yabancı Diller Üniversitesi
Güney Kore	Seul Devlet Üniversitesi
Güney Kore	Seul Yunus Emre Enstitüsü
Gürcistan	Ahıska Samstskhe- Javakheti Devlet Eğitim Üniversitesi
Gürcistan	Gori Devlet Üniversitesi
Gürcistan	Gürcistan Amerikan Üniversitesi
Gürcistan	Gürcistan Kafkas Üniversitesi
Gürcistan	Gürcistan Sokhumi Devlet Üniversitesi
Gürcistan	Gürcistan Tıp Üniversitesi
Gürcistan	Gürcistan Üniversitesi
Gürcistan	Hür Üniversitesi
Gürcistan	International Maarif Schools Georgia (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Gürcistan	İlia Devlet Üniversitesi Doğu Bilimleri
Gürcistan	İvane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi
Gürcistan	Ktuaisi Akaki Tsereteli Devlet Üniversitesi
Gürcistan	Şota Rustaveli Devlet Üniversitesi

Gürcistan	Tiflis 31.Devlet Okulu
Gürcistan	Tiflis Sophiko Chiaureli 54.Devlet Okulu
Gürcistan	Tiflis 55. Devlet Okulu
Gürcistan	Tiflis 152.Devlet Okulu
Gürcistan	Tiflis Kakutsa Cholokashvili 178. Devlet Okulu
Gürcistan	Batum 18.Devlet Okulu
Gürcistan	Tiflis Yunus Emre Enstitüsü
Hırvatistan	Zagreb Üniversitesi
Hırvatistan	Zagreb Yunus Emre Enstitüsü
Hindistan	Aligarh Muslim Üniversitesi
Hindistan	Gauhati Üniversitesi
Hindistan	Jamia Millia İslamia Üniversitesi
Hindistan	Jawaharlal Nehru Üniversitesi
Hollanda	Amsterdam Yunus Emre Enstitüsü
Hollanda	Leiden Üniversitesi Türkoloji Bölümü
Irak	Kerkük Üniversitesi
Irak	Musul Üniversitesi
Irak	Salahaddin Üniversitesi Türk Dili Bölümü
Irak	Uluslararası Maarif Okulları Erbil (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul)
İngiltere	Cambridge Üniversitesi
İngiltere	Durham Üniversitesi
İngiltere	Exeter Üniversitesi
İngiltere	Londra Üniversitesi
İngiltere	Londra Yunus Emre Enstitüsü
İngiltere	Manchester Üniversitesi
İngiltere	Oxford Üniversitesi
İran	Allameh Tabatabai Üniversitesi
İran	Ferdowsi Üniversitesi
İran	Tahran Üniversitesi
İran	Tahran Yunus Emre Enstitüsü
İran	Urumiye Üniversitesi
İrlanda	Dublin Tirinity Koleji (İletişim ve Dilbilim Merkezi)
İrlanda	Dublin Tirinity Koleji (Orta Doğu Araştırmaları)
İskoçya	Edinburgh Üniversitesi
İspanya	Alicante Üniversitesi
İspanya	Barcelona Üniversitesi
İspanya	Madrid Complutense Üniversitesi
İspanya	Sevilla Üniversitesi
İspanya	Granada Üniversitesi
İspanya	Madrid Özerk Üniversitesi
İspanya	Madrid Yunus Emre Enstitüsü
İspanya	País Vasco Üniversitesi
İsrail	Tel Aviv Üniversitesi
İsrail	İsrail Açık Öğretim Üniversitesi
İsrail	Kudus Hebrew Üniversitesi
İsrail	Hayfa Üniversitesi

İsveç	Uppsala Üniversitesi
İsviçre	Basel Üniversitesi
İtalya	Floransa Üniversitesi
İtalya	La Sapienza Üniversitesi
İtalya	Roma Yunus Emre Enstitüsü
İtalya	Salento Üniversitesi
İtalya	Venedik Ca' Foscari Üniversitesi
Japonya	Bunkyo Gakuin Üniversitesi
Japonya	Dokkyo Üniversitesi
Japonya	Doshisha Üniversitesi
Japonya	Keio Üniversitesi
Japonya	Mukogawa Kadın Üniversitesi
Japonya	Okayama Üniversitesi
Japonya	Osaka Üniversitesi
Japonya	Takushaku Üniversitesi
Japonya	Tokyo Üniversitesi
Japonya	Tokyo Yabancı Araştırmalar Üniversitesi
Japonya	Tokyo Yunus Emre Enstitüsü
Japonya	Tsukuba Üniversitesi
Japonya	Waseda Üniversitesi
Kamerun	Kamerun Maarif Okulları Douala (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Kamerun	Kamerun Maarif Okulları Douala Yassa (Ortaokul)
Kamerun	Kamerun Maarif Okulları Ngaoudere (İlkokul/Ortaokul/Lise)
Kamerun	Kamerun Maarif Okulları Yaounde (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Kanada	McGill Üniversitesi
Kanada	Toronto Üniversitesi
Karadağ	Karadağ Üniversitesi
Karadağ	Podgoritsa Yunus Emre Enstitüsü
Katar	Katar Üniversitesi
Katar	Doha Yunus Emre Enstitüsü
Kazakistan	Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesinde
Kazakistan	Abılay Khan Kazak Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi
Kazakistan	Ahmet Yesevi Üniversitesi (Hazırlık Fakültesi)
Kazakistan	Ahmet Yesevi Üniversitesi (Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü)
Kazakistan	Amanjolov Doğu Kazakistan Devlet Üniversitesi
Kazakistan	Avrasya Beşerî Bilimler Enstitüsü
Kazakistan	Dosmuhamedov Atrau Devlet Üniversitesi
Kazakistan	El-Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Kazakistan	Kazak Kızlar Devlet Pedagoji Üniversitesi
Kazakistan	L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi
Kazakistan	Nazarbayev Üniversitesi Filoloji
Kazakistan	Nazarbayev Üniversitesi Turizm
Kazakistan	Nazarbayev Üniversitesi Türkoloji
Kazakistan	Nur Sultan Yunus Emre Enstitüsü
Kazakistan	Ötemisov Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi
Kazakistan	S.Amanjolov Doğu Kazakistan Eyalet Üniversitesi
Kazakistan	Yabancı Diller ve Kariyer Üniversitesi

Kırgızistan	Arabaev Üniversitesi
Kırgızistan	Celalabad İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi
Kırgızistan	Cusup Balasagun Kırgız Milli Devlet Üniversitesi
Kırgızistan	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Kırgızistan	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Kırgızistan	Kırgız-Rus Slavyan Üniversitesi
Kırgızistan	MEB Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi (TTEÖMER)
Kırgızistan	Orta Asya Amerikan Üniversitesi
Kırgızistan	Oş Devlet Üniversitesi
Kırgızistan	Uluslararası Kırgızistan Üniversitesi
KKTC	Akdeniz Karpaz Üniversitesi
KKTC	Bahçeşehir Üniversitesi Kıbrıs
KKTC	Doğu Akdeniz Üniversitesi
KKTC	Girne Amerikan Üniversitesi
KKTC	Kıbrıs Amerikan Üniversitesi
KKTC	Lefke Avrupa Üniversitesi
KKTC	Lefkoşa Yunus Emre Enstitüsü
KKTC	ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü
KKTC	Yakın Doğu Üniversitesi
Kolombiya	Kolombiya Ulusal Üniversitesi
Kongo	Uluslararası Maarif Okulları Türk-Kongo Okulu (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Kosova	Alaadin Medreseleri
Kosova	İpek Yunus Emre Enstitüsü
Kosova	Kosova Uluslararası Maarif Okulları Priştine (İlkokul/Ortaokul/Lise)
Kosova	Kosova Uluslararası Maarif Okulları Prizren (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Kosova	Priştine Üniversitesi (Filoloji Fakültesi)
Kosova	Priştine Üniversitesi (Şarkiyat Bölümü)
Kosova	Priştine Yunus Emre Enstitüsü
Kosova	Prizren Yunus Emre Enstitüsü
Kuveyt	Kültür, Turizm ve Enformasyon Ofisi
Küba	Havana Üniversitesi
Letonya	Letonya Kültür Akademisi
Letonya	Letonya Üniversitesi
Litvanya	Oryantalistik Merkezi
Litvanya	Vilnius Üniversitesi
Lübnan	Lübnan Üniversitesi
Lübnan	Trablus Üniversitesi
Lübnan	Beyrut Yunus Emre Enstitüsü
Macaristan	Budapeşte Yunus Emre Enstitüsü
Macaristan	Eötvös Loránd (Elte) Üniversitesi
Macaristan	Peter Pazmany Katolik Üniversitesi
Macaristan	Szedeg Üniversitesi
Madagaskar	Maarif Uluslararası Okulları Madagaskar
Makedonya	Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesi
Makedonya	İştıp Gotse Delçev Üniversitesi

Makedonya	Kalkandelen Devlet Üniversitesi
Makedonya	Uluslararası Balkan Üniversitesi
Makedonya	Uluslararası Maarif Okulları Kalkandelen (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Makedonya	Uluslararası Maarif Okulları Üsküp (Anaokulu)
Makedonya	Üsküp Yunus Emre Enstitüsü
Mali	Türkiye Maarif Okulları Acı 2000 (Anaokulu/İlkokul/Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi/Kız Ortaokulu/Kız Lisesi)
Mali	Türkiye Maarif Okulları Badalabougou (Anaokulu/İlkokul/Kız Ortaokulu/Erkek Ortaokulu)
Mali	Türkiye Maarif Okulları Korifinia (Anaokulu/İlkokul/Kız Ortaokulu/Erkek Ortaokulu/Kız Lisesi/Erkek Lisesi)
Mali	Türkiye Maarif Okulları Segou (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Malezya	Kolej Teknologi Darulnaim
Malezya	Kuala Lumpur Yunus Emre Enstitüsü
Malezya	Malezya Sains İslam Üniversitesi
Malezya	Malezya Putra Üniversitesi
Malezya	Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi
Malezya	Yönetim Bilimleri Üniversitesi
Meksika	Meksika Yunus Emre Enstitüsü
Mısır	Asyut Üniversitesi
Mısır	Ayn Şems Üniversitesi
Mısır	El Ezher Üniversitesi
Mısır	Ezher Üniversitesi
Mısır	Hilvan Üniversitesi
Mısır	İskenderiye Üniversitesi
Mısır	İskenderiye Yunus Emre Enstitüsü
Mısır	Kahire Üniversitesi
Mısır	Kahire Yunus Emre Enstitüsü
Mısır	Mansura Üniversitesi
Mısır	Mısır Teknoloji Üniversitesi
Mısır	Minye Üniversitesi
Mısır	Munfiyye Üniversitesi
Mısır	Pharos Üniversitesi
Mısır	Sohag Üniversitesi
Mısır	Şems Üniversitesi
Moğolistan	Moğolistan Devlet Üniversitesi
Moğolistan	Moğolistan Savunma Üniversitesi
Moldova	Komrat Devlet Üniversitesi
Moldova	Komrat Yunus Emre Enstitüsü
Moldova	Moldova Devlet Üniversitesi
Moldova	Moldova Uluslararası Özgür Üniversitesi (ULIM)
Moritanya	Uluslararası Türkiye Eğitim Kurumları Nouachott (Anaokulu/İlkokul/Ortaokulu)
Moritanya	Uluslararası Türkiye Eğitim Kurumları Nouadhibou (Anaokulu/İlkokul/Kız Ortaokulu/Kız Lisesi/Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi)
Norveç	Oslo Üniversitesi
Nijer	Nijer-Türk Dostluk Okulları Mevlâna (Ortaokul)

Nijer	Nijer-Türk Dostluk Okulları Niamey 1 (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Nijer	Nijer-Türk Dostluk Okulları Niamey 2- <i>TİKA</i> Kampüsü (Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi/Kız Ortaokulu/Kız Lisesi)
Özbekistan	Ali Şir Nevai Taşkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesi
Özbekistan	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Özbekistan	Taşkent Devlet Şarkşinaslık (Doğu Dilleri Çalışmaları) Enstitüsü
Pakistan	Azad Jamnu Keşmir Üniversitesi
Pakistan	Karaiçi Yunus Emre Enstitüsü
Pakistan	Lahor Yunus Emre Enstitüsü
Pakistan	Ulusal Modern Diller Üniversitesi
Pakistan	Yönetim ve Teknoloji Üniversitesi (UMT)
Polonya	Jagiellonian (Krakow) Üniversitesi
Polonya	Jan III Sobieski Lisesi
Polonya	Henryk Sienkiewicz Lisesi
Polonya	Lajos Kossuth Lisesi
Polonya	Poznań Adam Mickiewicz Üniversitesi
Polonya	Tadeusz Czaski Lisesi
Polonya	Varşova Üniversitesi
Polonya	Varşova Yunus Emre Enstitüsü
Portekiz	Lizbon Üniversitesi
Portekiz	Porto Üniversitesi
Romanya	Andrei Şaguna Üniversitesi
Romanya	Bükreş Üniversitesi
Romanya	Bükreş Üniversitesi Dil Merkezi
Romanya	Bükreş Uluslararası Maarif Okulları (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Romanya	Bükreş Yunus Emre Enstitüsü
Romanya	Calinescu Lisesi
Romanya	Köstence Yunus Emre Enstitüsü
Romanya	Mihai Eminescu Lisesi
Romanya	Mirecea Cel Batran Lisesi
Romanya	Pedegoji Lisesi
Romanya	Ovidus Üniversitesi
Romanya	Traian Lisesi
Rusya Federasyonu	Başkurt Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Buryat Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Çelyabinsk Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Çita Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Doğu Araştırmaları Enstitüsü
Rusya Federasyonu	Gorno-Altaysk Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Kazan Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Kazan Yunus Emre Enstitüsü
Rusya Federasyonu	Kemerovo Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Khakassia Cumhuriyeti Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Krasnoyarsk Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	L.M. Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Moskova Devlet Dil Bilimleri Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Moskova Ekonomi Yüksek Okulu (HSE)

Rusya Federasyonu	Moskova Yunus Emre Enstitüsü
Rusya Federasyonu	Nijniy Novgorod Devlet Dil Bilimleri Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Novosibirsk Devlet Teknik Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Novosibirsk Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Omsk Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Saint Petersburg Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Tomsk Devlet Üniversitesi
Rusya Federasyonu	Yekaterinburg Yeltsin Ural Federal Devlet Üniversitesi
Sao Tome	Türkiye Maarif Vakfı Okulları (Anaokulu)
Senegal	Cheikh Anta Diop Üniversitesi
Senegal	Dakar Maarif Okulu (İlkokul/Ortaokul/Lise)
Senegal	Dakar Yunus Emre Enstitüsü
Senegal	İba Der Thiam Maarif Okulları (Anaokulu/İlkokul)
Senegal	Maarif Okulları Saint-Louis (İlkokul)
Senegal	Maarif Okulları Thies (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul)
Sırbistan	Belgrad Üniversitesi
Sırbistan	Belgrad Yunus Emre Enstitüsü
Sırbistan	Novi Pazar Devlet Üniversitesi
Sırbistan	Novi Pazar Devlet Üniversitesi ve Yeni Pazar Belediyesi bünyesindeki "Türk Kültür Merkezi"
Sırbistan	Novi Sad Üniversitesi
Sierra Leone	Siray Alpha Timbo Akademisi Uluslararası Maarif Okulları (Anaokulu/İlkokul)
Slovakya	Comenius Üniversitesi
Slovakya	Matej Bel Üniversitesi
Slovenya	Lübljana Üniversitesi
Slovenya	Maribor Üniversitesi
Somali	Mogadişu Üniversitesi
Somali	Mogadişu Yunus Emre Enstitüsü
Somali	Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Somali	Somali Harp Okulu
Somali	Türkiye Maarif Vakfı Banadır Kampüsü (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul/Lise)
Somali	Türkiye Maarif Vakfı KM4 Kampüsü (Erkek Ortaokulu/Erkek Lisesi)
Somaliland	Türkiye Maarif Vakfı Okulu Hargesia Lisesi
Sudan	Hartum Üniversitesi
Sudan	Hartum Yunus Emre Enstitüsü
Sudan	Kuran-ı Kerim ve İslami Bilimler Üniversitesi
Sudan	Nyala Türkiye-Sudan Hastanesi
Sudan	Türkiye Maarif Hartum Okulları (Anaokulu/Kız İlkokulu/Erkek İlkokulu/Kız Lisesi/Erkek Lisesi)
Sudan	Türkiye Maarif Niyala Okulları Erkek Lisesi
Sudan	Uluslararası Afrika Üniversitesi
Suudi Arabistan	Cidde İffet Üniversitesi
Tanzanya	15 Temmuz Şehitler Külliyesi Maarif Okulları Hacı Ayşe Var Koleji (Ortaokul/Lise)
Tayland	Pattani İslam Okulu
Tayvan	Ulusal Chengchi Üniversitesi

Tunus	9 Nisan Üniversitesi
Tunus	Manouba Üniversitesi
Tunus	Tunus Uluslararası Maarif Okulları (Anaokulu/İlkokul/Ortaokul)
Tunus	Tunus Yunus Emre Enstitüsü
Tunus	Zeytuna Üniversitesi
Türkmenistan	Türkmenistan Devlet Üniversitesi Türkoloji
Ukrayna	Brovary 5 Numaralı Vasil Sytus Lisesi
Ukrayna	Dniprovsy Milli Oles Gonçar Üniversitesi
Ukrayna	Filoloji Enstitüsü Türk Bilgi ve Araştırma Merkezi
Ukrayna	Gorlovky Yabancı Diller Enstitüsü
Ukrayna	Harkov Üniversitesi
Ukrayna	Herson Devlet Üniversitesi
Ukrayna	K.D. Uşynsky Güney Ukrayna Milli Pedagoji Üniversitesi
Ukrayna	Kharkiv Grigoriy Skovoroda Pedagojik Üniversitesi
Ukrayna	Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi
Ukrayna	Kiev 1 Numaralı Doğu Dilleri Lisesi
Ukrayna	Kiev Bilgisayar Dilbilim Okulu
Ukrayna	Kiev Devlet Üniversitesi Türk Kültür Merkezi
Ukrayna	Kiev Doğu Dilleri ve Hukuk Üniversitesi
Ukrayna	Kiev Dragomanov Pedagojik Üniversitesi
Ukrayna	Kiev Milletler Arası Dil Bilimi ve Hukuk Üniversitesi
Ukrayna	Kiev Milletler Arası Üniversitesi
Ukrayna	Kiev Milli Dilbilim Üniversitesi
Ukrayna	Kiev Taras Şevçenko Üniversitesi
Ukrayna	Kiev Yunus Emre Enstitüsü
Ukrayna	Lugansk Taras Şevçenko Ulusal Üniversitesi
Ukrayna	Lviv İvan Franko Ulusal Üniversitesi
Ukrayna	Odesa İlya Meçkinov Üniversitesi
Ukrayna	Siavyo Kültür merkezi
Ukrayna	Tavriya Milli Vernadsky Üniversitesi
Ukrayna	Ukrayna Bilim Akademisi Doğu Dilleri Üniversitesi
Ürdün	Amman Yunus Emre Enstitüsü
Ürdün	Ürdün Üniversitesi (Asya Dilleri Fakültesi Türkçe-İngilizce Bölümü)
Ürdün	Ürdün Üniversitesi (Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü)
Ürdün	Yarmouk Üniversitesi
Venezuela	Uluslararası Maarif Okulları Los Azulejos Koleji (İlkokul/Ortaokul/Lise)
Venezuela	Uluslararası Maarif Okulları Los Riscos Koleji (Anaokulu/Ortaokul/Lise)
Yemen	Hudeyde Üniversitesi
Yemen	San'a Üniversitesi
Yunanistan	Atina Üniversitesi
Yunanistan	Ege Üniversitesi
Yunanistan	Makedonya Üniversitesi
Yunanistan	Selanik Aristo Üniversitesi

Tablo 1 incelendiğinde, Türkçe öğretiminin geniş bir coğrafyaya yayıldığı söylenebilir. Günümüzde yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin, anaokulundan üniversiteye kadar farklı eğitim kademelerinde ve çeşitli kurslarda gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu durum ülkeden ülkeye değişmektedir, örneğin bir ülkede sadece anaokulu seviyesinde öğretilen Türkçe, bir başka ülkede tüm kademelerde öğretilmektedir. Diğer bir deyişle, farklı coğrafyalarda ve ülkelerde Türkçenin kendine farklı mecralarda yer bulduğu söylenebilir. Diğer yandan, üniversitelerde Türkçe öğretiminin farklı fakülte ve bölümlerde öğretildiği görülmektedir. Genellikle filoloji, eğitim bilimleri, beşerî ve sosyal bilimler fakültelerinde; Türkoloji, Türk dili ve edebiyatı, Doğu ve Asya dilleri ile tercümanlık bölümleri altında Türkçe öğretiminin gerçekleştirildiği ifade edilebilir.

Millî Eğitim Bakanlığı, Maarif Vakfı, Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumların faaliyetleri sayesinde her geçen gün yurt dışında Türkçeye olan ilginin de arttığı görülmekte ve Türkçenin yurt dışında gittikçe genişleyen bir alanı olduğu anlaşılmaktadır. Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretiminde farklı hedef kitleleri olduğu ifade edilebilir. Bunlar (a) üniversitelerin Türkoloji bölümü öğrencileri, (b) üniversitelerde seçmeli ders olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, (c) Yunus Emre Enstitüsü veya özel bir kurs merkezinde Türkçe öğrenen yetişkinler, (ç) ortaokul veya lise seviyesinde seçmeli ders olarak Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler, (d) Maarif Vakfı okullarına devam eden anaokulu, ilkokul, ortaokul veya lise öğrencileridir. Kardeş ve Koç (2019) ise Türkiye dışında Türkçenin hedef kitlesini; yurt dışında yaşayan Türkler, Türk soyundan gelenler ve yabancılar olmak üzere üç farklı kategoriye ayırmışlardır.

Türkçeyi yabancı dil olarak yurt dışında öğrenenlerin, Türkçe öğrenme amaçları da hedef kitleye göre değişmektedir. Somutlaştırmak gerekirse, Türkoloji öğrencileri daha çok eğitim ve iş amacıyla Türkçe öğrenirken bir kurs merkezinde Türkçe öğrenen yetişkinlerin; eğitim, evlilik, hobi gibi birbirinden farklı amaçları olabilmektedir. “Bu sebeple Türkçe, hedef kitlenin durumu, amaçları ve ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak bütüncül bir anlayışla öğretilmelidir.” (Alyılmaz, 2018, s. 2461). Diğer yandan, Türkçeyi yurt dışında öğrenenler ile yurt içinde öğrenenlerin amaçlarının ve ihtiyaçlarının farklı olabileceği göz ardı edilmemelidir. “Türkçeyi Türkiye’de öğrenen bireylerin konuşma becerilerini pratik yaparak geliştirme imkânları bulunurken, Türkçeyi kendi ülkelerinde öğrenen kişilerin böyle bir imkânı bulunmamaktadır.” (Boylu ve Çangal, 2015, s. 351). “Türkçeyi Türkiye’de yabancı dil olarak öğrenenler günlük yaşamlarında da Türkçeyi duyabilir, kullanabilirler. Dille birlikte kültürü de yaşayarak öğrenebilir, edinebilirler. İkinci durumda ise, yani Türkçeyi Türkiye dışında öğrenenler çevre ve kültür, günlük yaşam içinde bulunma gibi dil öğrenimini destekleyen durumlardan yoksundurlar.” (Candaş Karababa, 2009, s. 272). Yurt dışındaki öğrencilerin dil öğrenme ortamından kaynaklanan bu yoksunluğun giderilmesi için Türkçe öğretimi uygulamalarının da bu doğrultuda düzenlenmesi gerekmektedir. Başar (2020, s. 208-209), yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde uygulanacak politikalar ve dil öğretim stratejilerinin; bölgenin özelliklerine ve hedef kitlenin ihtiyaçlarına göre belirlenmesinin önemine dikkat çeker. Bu amaçla mümkün olduğunca dil öğretimindeki genel standartlardan uzaklaşmadan ülkeye ve coğrafyaya özgü materyallerin hazırlanması, çalışacak okutmanlarda aranacak niteliklerin bölgeden bölgeye göre değişmesi ve okutmanların bölgelere göre uzmanlaşması gibi hususlara dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Bölükbaş ve Keskin (2010, s. 226-227), bir dili yabancı dil olarak öğrenen kişilerin sadece dilin belirli kalıplarını kullanarak konuşmalarını gerektiğini, aynı zamanda hedef dilin derinliklerindeki anlamları kavrayarak özümsemelerinin daha etkili olacağını ifade ederler. Bu

açından bakıldığında, yurt dışındaki Türkçe öğretimi çalışmalarını sadece dil öğretimi bağlamında değerlendirmemek gerekir. Yurt dışında Türkçe öğretimi aynı zamanda Türkiye'nin ve Türk kültürünün o ülkede temsil edilmesi anlamına geldiğinden; Türkiye'nin, Türk dilinin ve kültürünün tanıtılması adına önemli kültürel faaliyetler olarak değerlendirilmelidir. Türkçe öğreten tüm öğretim elemanları, aynı zamanda Türkiye'nin ve Türk kültürünün o ülkedeki temsilcisi olarak görev yapmakta, dersler dışında yürüttükleri çeşitli faaliyetler ile Türk kültürünün tanıtılmasına ve yayılmasına hizmet etmektedirler.

Alanyazında yurt dışında Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmaların genellikle iki dilli Türk çocuklarına yönelik olduğu görülmektedir. Bu çalışmada Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretimi ele alınacaktır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında ise yurt dışıyla ilgili çalışmaların, yurt dışında görev yapan öğretmenlerin saha tecrübelerinin bilimsel çalışmaya dönüşmesiyle ortaya çıktığı görülmektedir. Çalışmalar, öğretmenlerin sahadaki tecrübelerine dayandığından genellikle tek bir ülkeye hatta kimi zaman tek bir kuruma odaklıdır. Tek bir ülkeye odaklı olmayan diğer çalışmalar ise yurt dışında Türkçe öğreten öğretmenlere ilişkindir. Hamutoğlu, Horzum ve Okur (2016) çalışmalarında, yurt dışındaki Türkçe öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik hazır bulunuşluklarını değerlendirmişlerdir. Dağ Pestil ve Özden (2017), iki farklı ülkede yabancı dil olarak Türkçe öğretmiş bir öğretim elemanının tecrübelerini anlatı araştırması yöntemiyle incelemişlerdir. Yılmaz ve Tepe (2020) ise yurt dışında görev yapan öğretim elemanlarının kültürlerarası iletişimsel algıları üzerinde durmuşlardır.

Alanyazında, yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimini bütüncül bir bakış açısıyla alan herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmanın amacı, yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin güncel durumunu bütüncül bir bakış açısıyla sunmaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe yabancı dil olarak hangi ülkelerde, hangi eğitim kurumları bünyesinde öğretilmektedir?

- Kurum sayılarının ülkelere göre dağılımı nasıldır?
- Kurum sayılarının kıtalara göre dağılımı nasıldır?

2. Yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle ilgili yapılan çalışmaların;

- yıllara göre dağılımı nasıldır?
- yayın türüne göre (makale, tez, bildiri, kitap) dağılımı nasıldır?
- konularına göre dağılımı nasıldır?
- ülkelere göre dağılımı nasıldır?
- araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmaların incelendiği ve yurt dışında Türkçe öğretilen eğitim kurumlarının belirlendiği bu çalışmada, betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir model (Karasar, 2005, s. 183) olduğu için bu çalışmada betimsel tarama modeli tercih edilmiştir.

2.2. Verilerin Kaynağı

Bu çalışmada iki ayrı veri grubu değerlendirilmiştir: (I) Yurt dışında Türkçe öğretimi yapan kurumlar. (II) Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan bilimsel yayınlar. İlk gruptaki verilerin kaynağını Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, Millî Eğitim Bakanlığı, yurt dışındaki üniversitelerin resmî internet siteleri ile büyükelçilikler ve eğitim

ataşeliklerinden temin edilen bilgiler oluşturmaktadır. İkinci gruptaki veriler ise 2000-2020 yılları arasında yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle ilgili yapılmış çalışmalardan elde edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Bu çalışmadan elde edilen veriler içerik analiziyle incelenmiştir. “İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği, sistematik, yinelenen bir tekniktir.” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020, s. 259)

3. Bulgular ve Yorum

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Türkçe yabancı dil olarak hangi ülkelerde, hangi eğitim kurumları bünyesinde öğretilmektedir?” olarak belirlenmişti. Bu alt probleme ait bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir:

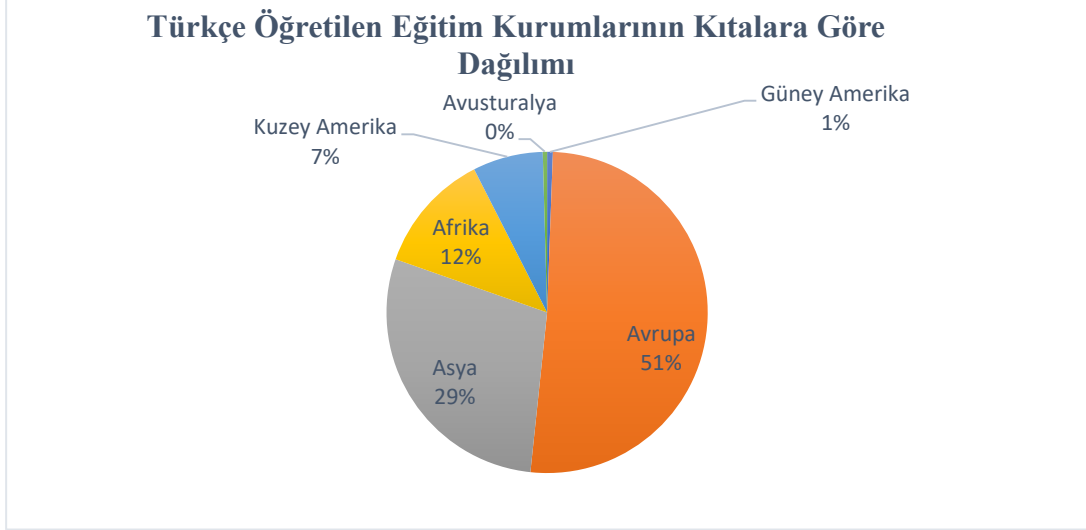
Tablo 2: Ükelere Göre Türkçe Öğretilen Eğitim Kurumlarının Sayısı

Ülke	Sayı	Ülke	Sayı	Ülke	Sayı
ABD	45	Güney Kıbrıs	4	Makedonya	7
Afganistan	25	Güney Kore	4	Mali	4
Almanya	26	Gürcistan	20	Malezya	7
Arjantin	1	Hırvatistan	2	Meksika	1
Arnavutluk	10	Hindistan	4	Mısır	16
Avustralya	3	Hollanda	2	Moğolistan	2
Avusturya	3	Irak	4	Moldova	4
Azerbaycan	3	İngiltere	7	Moritanya	2
Bahreyn	1	İran	5	Norveç	1
Belarus	5	İrlanda	2	Nijer	3
Belçika	4	İskoçya	1	Özbekistan	3
Bosna Hersek	168	İspanya	8	Pakistan	5
Bulgaristan	4	İsrail	4	Polonya	8
Burindi	1	İsveç	1	Portekiz	2
Cezayir	5	İsviçre	1	Romanya	11
Cibuti	1	İtalya	5	Rusya Federasyonu	22
Çad	1	Japonya	14	Sao Tome	1
Çekya	1	Kamerun	4	Senegal	6
Çin	11	Kanada	2	Sırbistan	5
D. Kongo Cumhuriyeti	1	Karadağ	2	Slovakya	2
Estonya	1	Katar	2	Slovenya	2
Endonezya	1	Kazakistan	17	Somali	6
Ekvator Ginesi	1	Kırgızistan	10	Somaliland	1
Ermenistan	1	Kuzey Kıbrıs	9	Sudan	7
Etiyopya	4	Kolombiya	1	Suudi Arabistan	1
Fas	2	Kongo	1	Tanzanya	1
Fildişi Sahili	1	Kosova	8	Tayland	1
Filistin	4	Kuveyt	1	Tayvan	1
Finlandiya	1	Küba	1	Tunus	5
Fransa	9	Letonya	2	Türkmenistan	1
Gabon	1	Litvanya	2	Ukrayna	25
Gambiya	2	Lübnan	3	Ürdün	4
Gine	4	Macaristan	4	Venezuela	2
Güney Afrika	1	Madagaskar	1	Yemen	2
				Yunanistan	4
				Toplam Ülke Sayısı	105
				Toplam Kurum Sayısı	687

Tablo 2 incelendiğinde, 105 farklı ülkede toplam 687 farklı eğitim kurumunda Türkçe öğretiminin yapıldığı, Türkçe öğretilen kurumların en çok Bosna Hersek, Amerika, Almanya, Afganistan, Ukrayna, Rusya Federasyonu'nda bulunduğu görülmektedir. Bu ülkelerde Türkçe öğreten kurumların fazla olması, bu ülkelerle geçmişe dayalı kültürel, sosyal bağlarla, iki ülke arasındaki ilişkilerin olumlu seyriyle ve bu ülkelerdeki Türk nüfusunun fazla olmasının Türkçeye yönelik bir farkındalık oluşturmasıyla açıklanabilir.

Yurt dışında Türkçe öğretilen eğitim kurumlarının kıtalara göre dağılımı Grafik 1'de gösterilmiştir:

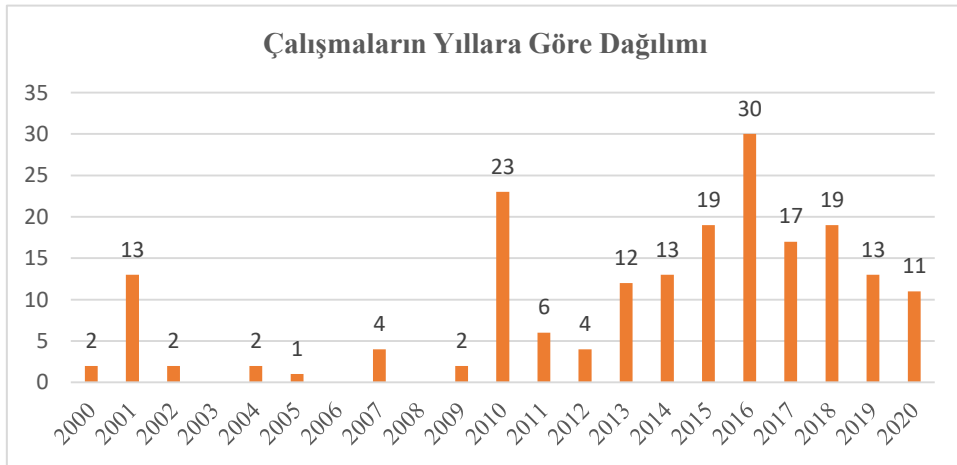

Grafik 1: Türkçe Öğretilen Kurumların Kıtalara Göre Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde, Türkçe öğretilen kurumların en çok Avrupa ve Asya; çok az ise Avustralya ve Güney Amerika kıtalarında yer aldığı görülmektedir. Bu durum Türkiye'nin coğrafi konumuyla, Asya'daki Türk Cumhuriyetlerinin varlığıyla ve çeşitli yıllarda Avrupa'ya gerçekleşen işçi göçleri sebebiyle Avrupa'daki Türk nüfusun yoğunluğuyla açıklanabilir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

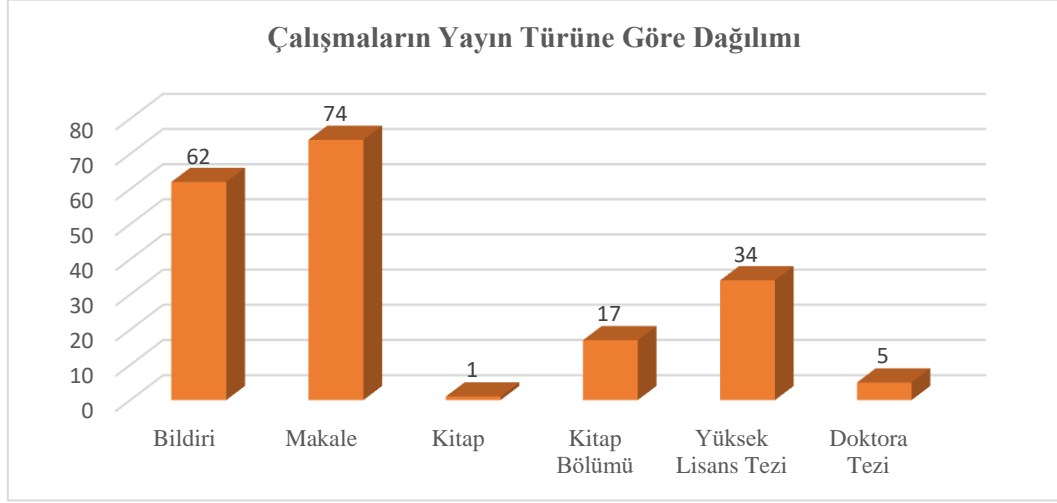
Araştırmanın ikinci alt problemi "Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçenin öğretimiyle ilgili çalışmaların yıllara, ülkelere, yayınların türlerine/konularına/araştırma yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?" biçiminde belirlenmişti. Çalışmaların yıllara göre dağılımı Grafik 2'de gösterilmiştir:

Grafik 2: Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine İlgili Yapılan Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Grafik 2 incelendiğinde, 2000-2009 yılları arasında, yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesiyle ilgili yayınların sınırlı sayıda olduğu, çalışmaların 2010 yılından itibaren artış gösterdiği görülmektedir. Ayrıca en çok çalışmanın 2016 yılında yapıldığı, 2003, 2006 ve 2008 yıllarında yapılmış herhangi bir çalışmanın olmadığı anlaşılmaktadır. Buna ilaveten, 2000-2010 arasındaki çalışmaların 2001 yılında yoğunlaşması, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen Avrupa'da Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sempozyumu'nun bu yılda düzenlenmesi ile açıklanabilir. Diğer yandan, yabancı dil olarak Türkçe öğretilmesine duyulan ilginin artması sonucu 2010-2020 yılları arasında bu alanda yapılan bilimsel çalışmaların da arttığı söylenebilir.

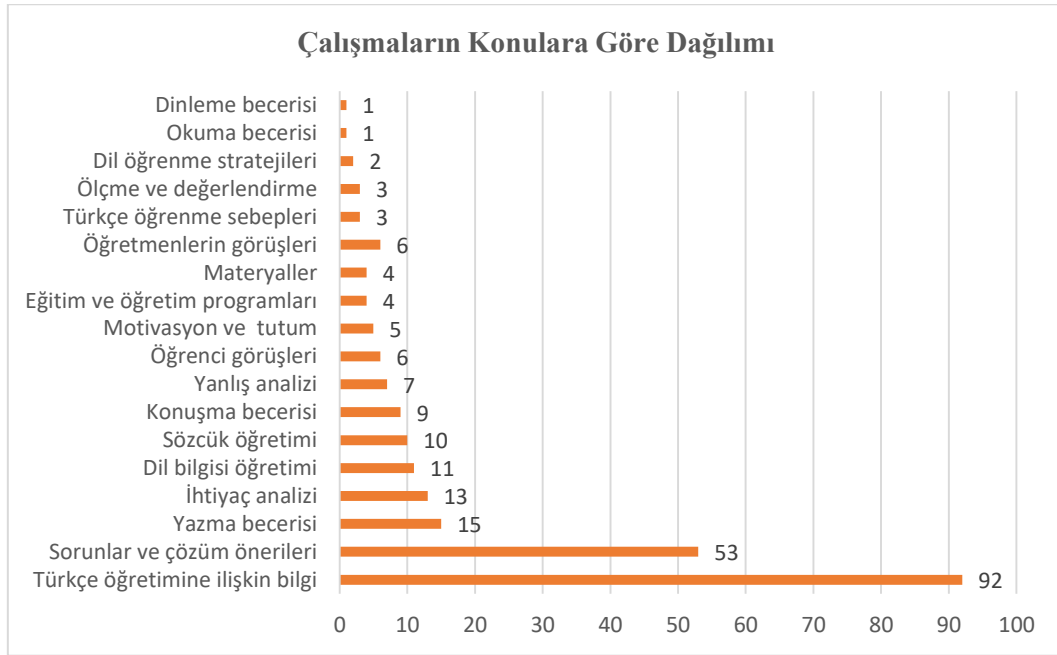

Grafik 3: Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimiyle İlgili Yapılan Çalışmaların Yayın Türüne Göre Dağılımı

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, bu alandaki çalışmaların en çok makale ve bildiri, en az kitap türünde hazırlandığı görülmektedir. Bu alandaki lisansüstü tezlerin ağırlıklı olarak yüksek lisans tezi olarak hazırlandığı, sınırlı sayıda doktora tezinin de var olduğu ifade edilebilir.

Bildiri türündeki yayınların çok olması, 2001 yılında düzenlenen “Avrupa’da Türkçenin Öğretimi Sempozyumu” ile açıklanabilir. Bu sempozyuma yurt dışındaki birçok Türkolog, yerel öğretim elemanları ve Türk akademisyenleri katılarak Avrupa’da Türkçenin öğretilmesiyle ilgili bildirimlerini sunmuşlardır. Yine, bildiri türündeki yayınların fazla olmasında, üniversiteler tarafından düzenlenen Dünya Dili Türkçe Sempozyumları’na farklı ülkelerdeki akademisyenlerin katılımlarının etkili olduğu düşünülebilir. Öte yandan; çalışmalar incelendiğinde, yüksek lisans tezlerinin genellikle yabancı uyruklu öğrenciler tarafından hazırlandığı, öğrencilerin kendi ülkelerindeki Türkçe öğretilmesine tezlerinde yer verdikleri dikkat çekmektedir.

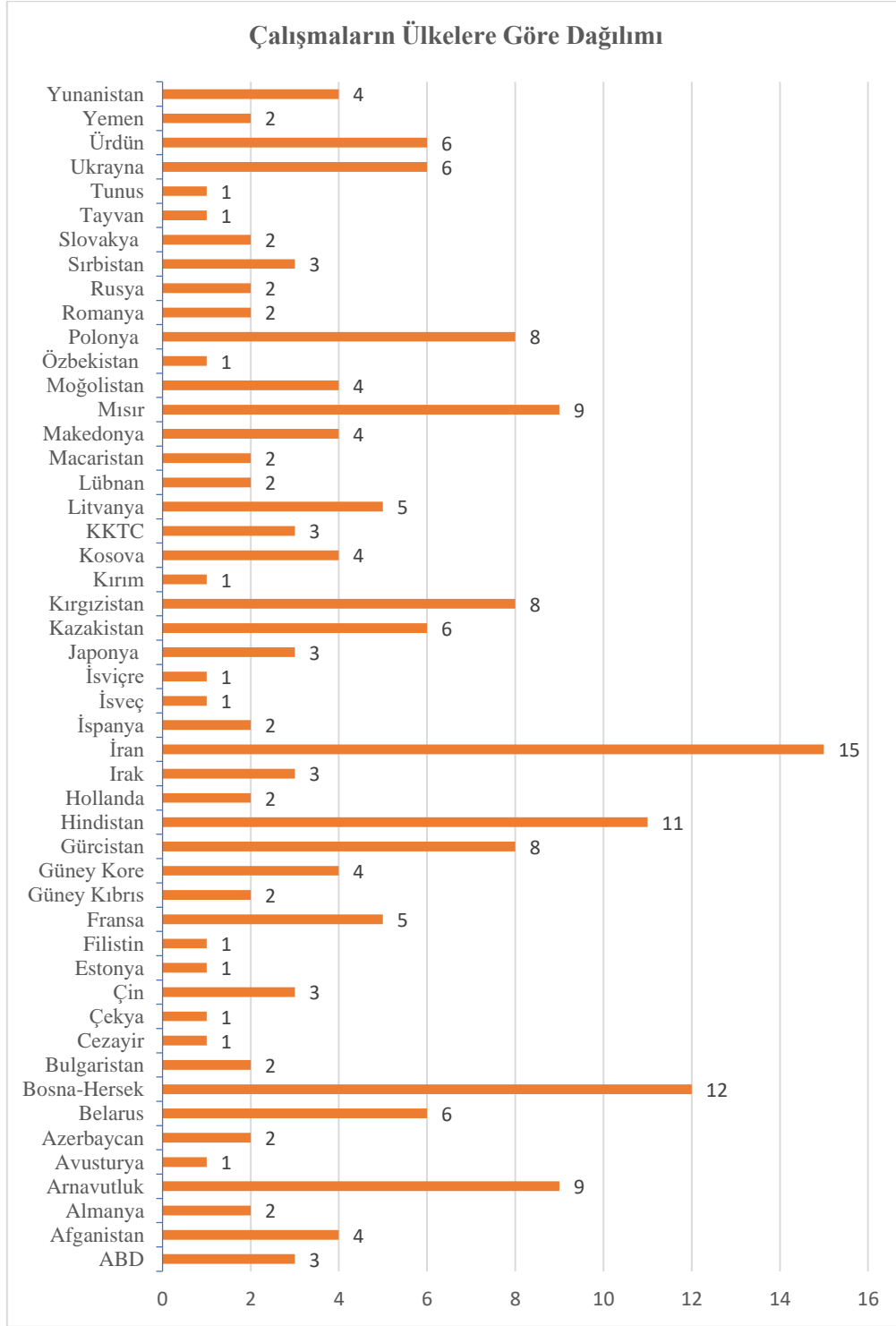

Grafik 4: Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine İlgili Yapılan Çalışmaların Konulara Göre Dağılımı

Grafik 4 incelendiğinde, çalışmalarda en çok, araştırmaya konu olan ülkedeki Türkçe öğretimine ilişkin bilgilere yer verildiği görülmektedir. Çalışmalar ayrıntılı incelendiğinde; araştırmaya konu olan ülkedeki Türkçe öğretilen kurum ve kuruluşlar hakkında bilgiler, dil politikaları, öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleri, Türkçe öğretiminin o ülkede tarihsel gelişimi gibi konular hakkında bilgilere yer verildiği belirlenmiştir. Türkçenin öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin öneriler, yoğun olarak çalışılan bir diğer konudur. Dil becerileri açısından bakıldığında, en çok yazma ve konuşma becerisine ilişkin çalışmalar yapılmışken okuma ve dinleme becerisine yönelik çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir.

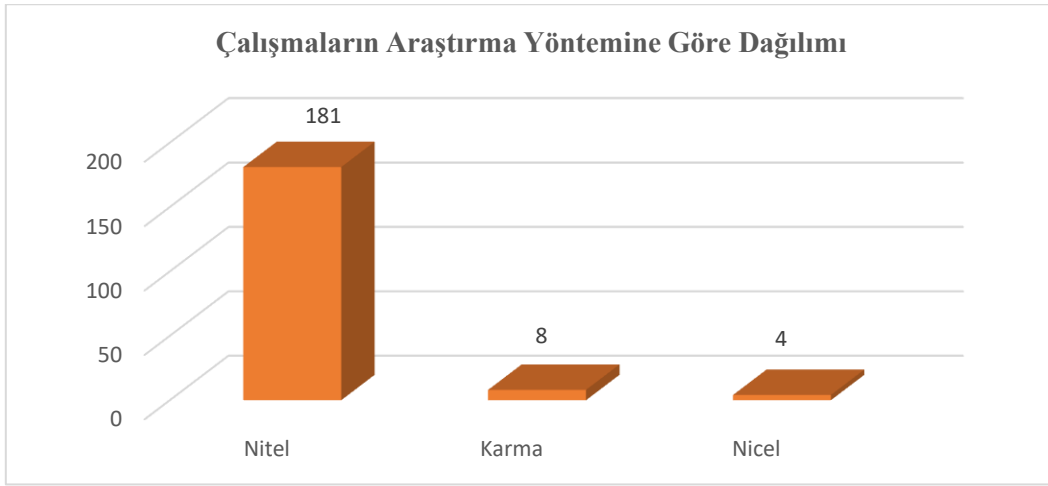

Grafik 5: Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimiyle İlgili Yapılan Yayınların Ükelere Göre Dağılımı

Grafik 5 incelendiğinde, bu alandaki çalışmaların en çok İran, Bosna Hersek, Hindistan, Mısır ve Arnavutluk'a ilişkin yapıldığı ve Polonya, Gürcistan, Kırgızistan gibi ülkelere ilişkin çalışmaların da çok olduğu görülmektedir. Estonya, İsviçre, Tayvan gibi ülkelere ilişkin yapılan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu söylenebilir. İran, Bosna Hersek, Hindistan, Mısır ve Arnavutluk gibi ülkelerdeki çalışmaların daha çok olması, bu ülkelerde Türkçe öğrenmeye yönelik talebin fazlalığıyla açıklanabilir.

Grafik 6: Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimiyle İlgili Yapılan Çalışmaların Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

Grafik 6 incelendiğinde, çalışmaların genellikle nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlandığı, karma ve nicel yöntemle az sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu durum araştırmacıların yaptıkları yayınların konularıyla açıklanabilir. Grafik 5'te de belirtildiği gibi, yapılan yayınların konuları genellikle Türkçe öğretilen kurum ve kuruluşlar hakkında bilgiler, dil politikaları, öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleri, Türkçe öğretiminin o ülkede tarihsel gelişimi gibi konulardır ki bu konular da nitel yöntemi gerektirmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, yurt dışında yabancı dil olarak Türkçenin öğretimini bütüncül bir bakış açısıyla ele almak amacıyla yurt dışında Türkçe öğretilen eğitim kurumları ve yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimiyle ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, 105 farklı ülkede 687 farklı eğitim kurumunda Türkçe öğretiminin gerçekleştirildiği görülmüştür. Türkçe öğretilen eğitim kurumlarının sırasıyla en çok Bosna Hersek, Amerika, Almanya, Afganistan, Ukrayna, Rusya Federasyonu'nda yer aldığı belirlenmiştir. Türkçenin en çok Avrupa ve Asya kıtalarında öğretildiği, Avusturalya ve Güney Amerika'da Türkçe öğretilen kurumların sayıca az olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın ikinci aşamasında ise yurt dışında Türkçe öğretimiyle ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. Kitap, makale, bildiri, lisansüstü tez gibi farklı yayın türünden toplam 193 farklı çalışmaya ulaşılmış ve bu çalışmalar yıl, ülke, yayın türü ve konu değişkenlerine göre değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, bu konuda yapılan çalışmalarda 2010 yılından itibaren artış olduğu ve bu alandaki en çok yayının 2016 yılında yapıldığı görülmüştür. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç; yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesiyle ilgili en çok yayının İran, Bosna Hersek, Hindistan, Mısır ve Arnavutluk'ta yapıldığıdır. Bu alandaki çalışmalar yayın türüne göre incelendiğinde, sırasıyla en çok makale, bildiri ve yüksek lisans tezi türünde yayınlar yapıldığı görülmüştür. Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmaların, en çok araştırmaya konu olan ülkedeki Türkçe öğretimine ilişkin bilgilere (Türkçe öğretilen kurum ve kuruluşlar, Türkçe öğretiminin o ülkedeki tarihçesi, dil politikaları vb.) ve Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlara odaklandığı saptanmıştır. Çalışmalara en çok konu olan dil becerisinin, yazma ve konuşma becerisi olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen çalışmalar arasında, okuma ve dinleme becerisine yönelik sınırlı sayıda

çalışma olduğu görülmüştür. Çalışmaların büyük bir bölümünün nitel araştırma yöntemiyle hazırlandığı, karma ve nicel yöntemle yürütülen çalışmaların sınırlı sayıda olduğu gözlenmiştir.

Türkçenin yurt dışında yabancı dil olarak öğretilmesi için Maarif Vakfı, Yunus Emre Enstitüsü, Millî Eğitim Bakanlığı ve *TİKA* gibi kurumların sahada harcadıkları çabaların ve kaynakların karşılığının tam anlamıyla alınabilmesi için, yurt dışında Türkçe öğretimiyle ilgili bilimsel çalışmaların artırılması ve yurt dışında Türkçe öğretiminin daha sistemli ve profesyonel bir bakış açısıyla ele alınması gerekmektedir. Başar'ın (2020, s. 208-209) da belirttiği gibi, Türkçe öğretilen bölgenin özelliklerine göre materyallerin hazırlanması, okutmanların bölgelere göre uzmanlaşması, hedef kitlenin özelliklerinin iyi bilinmesi önemlidir. Sahadaki çalışmalar ile bilimsel çalışmalar eş zamanlı ilerlemeden Türkçenin yurt dışında öğretimini geliştirmek mümkün değildir. Yurt dışında Türkçe öğretiminin; iki dillilere Türkçe öğretimi, soydaşlara Türkçe öğretimi ve yabancılara Türkçe öğretimi olarak ayrı ayrı ele alınıp buna göre izlencelerin ve materyallerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- Açık, F. (2018). Dil politikaları bağlamında Türkçenin öğretimi. M. Durmuş ve A. Okur içinde, *yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* (479-488). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Albayrak, F. ve Erciyas, O. (2019). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. G.Y. Peler ve G. Arıklı içinde *Rauf Raif Denктаş ve Dr. Fazıl Küçük I. Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Tam Metin Kitabı* (45-65). İstanbul: Hiperyayın.
- Alyılmaz, S. (2018). Türkçe öğretiminde hedef kitlenin / “öğrenen”in önemi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2452-2463.
- Andriienko, D. (2014). *Ukrayna'da Türkçe öğretimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Balaban, A. (2014). Arnavutluk'ta Türkçe öğretimi ve Arnavutların Türkçe öğrenme sebepleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(33), 625-634.
- Başar, U. (2018). Afganistan'da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine genel bir değerlendirme. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 1-20.
- Başar, U. (2019). *İran'da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Başar, U. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politikası bağlamında İran İslam Cumhuriyeti. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 201-215.
- Boylu, E. ve Çangal, Ö. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Bosna Hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(1), 349-368.
- Bölükbaş, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies- International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 221-235.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Candaş Karababa, Z. C. (2009). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ve karşılaşılan sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 265-277.
- Dağ Pestil, A. ve Özden, M. (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin yurtdışında öğretimi tecrübelerinin alana yansımaları üzerine bir anlatı araştırması. *The International Journal of Educational Researchers*, 8(3), 42-53.
- Dolunay, S. K. (2005). Türkiye ve dünyadaki Türkçe öğretim merkezleri ve Türkoloji bölümleri üzerine bir değerlendirme. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Kongre Kitabı II. Cilt* içinde, (286-292). Ankara: Pegem A Yayınları.
- Durmuş, M. (2013). Türkçenin yabancılara öğretimi: sorunlar, çözüm önerileri ve yabancılara Türkçe öğretiminin geleceğiyle ilgili görüşler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 207-228.
- Eltazarov, J. (2015). Japonya’da Türkçenin araştırılması ve öğretimi meseleleri. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 2(7), 65-79.
- Emin-Avcı, F. Z. (2018). *Temel seviyede seçmeli ders olarak Türkçe öğrenen yabancıların karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri: Tunus örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Emiroğlu, Ö. (2016). Polonya’da Türkçe öğretiminin tarihi gelişimi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 64(2), 203-214.
- Hamutoğlu, B. N., Horzum, M. B. ve Okur, A. (2016). Yurt dışındaki Türkçe öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik hazır bulunuşluklarının (Ueyhb) değişimi. A. Okur, B. İnce ve İ. Güleç içinde *Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine araştırmalar* (17-25) Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi. Sakarya Üniversitesi Tömer: ISBN: 978-605-4735-82-2
- Han, Z. (2013). Çin’in üniversitelerindeki Türkiye Türkçesi eğitimi. H. Şahin ve İ. Karahancı içinde *VI. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu* (1605- 1609). Bursa: Uludağ Üniversitesi.
- İltar, L. (2014). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Arapça-Türkçe ortak kelimeler yardımıyla etkinlik geliştirme ve uygulama (Mısır örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İpek, S. (2016). Polonya’da Türkçe öğretimi, karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri. H. Develi vd. içinde *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem ve uygulamalar 2* (383-424). İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Jeon, K. (2017). *Güney Kore üniversitelerinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma becerisinde karşılaştıkları sorunlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Kalaycı, Ü. (2019). Gürcistan’da Türkçeye karşı uygulanan dil politikaları ve seçmeli yabancı dil olarak Türkçe. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 488-503.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kardaş, M. N. ve Koç, R. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan başlıca sorunlar. M. N. Kardaş içinde *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* (343-364). Ankara: Pegem Akademi.

- Kaya, M. (2014). Amerika Birleşik Devletleri'nde Türk varlığı ve Türkçenin öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(4), 135-147.
- Mohammad, Q. (2020). *Türkçe ve Hintçe-Urduca ortak kelimeler yardımıyla Hindistanlı öğrencilere Türkçe öğretimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Shen, Z. ve Işık, Ö. F. (2020). Çin'de Türkoloji çalışmaları. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 60(2), 587-608.
- Urazaliev, N. (2020). Rusya Federasyonu'nda Türkçe öğretimindeki sorunlar. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 89-98.
- Yıldız, Ü. (2015). Yabancılara Türkçe öğretimi bağlamında program, yöntem, öğretim materyali ve değerlendirme yöntemleri sorunu. *International Journal of Language Academy* 3(1), 94-112.
- Yılmaz, G. ve Tepe, N. (2020). Yurt dışında görev yapan okutmanların kültürlerarası iletişim algılarının incelenmesi: Nitel bir araştırma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(4), 1616-1633.
- Yonarkol, V. (2018). *İspanya'daki üniversite öğrencilerinin yabancı dil olarak Türkçe dersine ilişkin deneyimleri: Granada Üniversitesi örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yürümez, R. ve Yürümez, A. (2019). Kırgızistan'da Türkiye Türkçesi öğretimi. C. Buyar içinde *Kırgızistan Araştırmaları* (221-234). BYR Publishing House.

İnternet Kaynakları

<https://turkiyemaarif.org/page/42-DUNYADA-MAARIF-16>

<https://www.yee.org.tr/tr/yayin/2018-faaliyet-raporu>

https://www.tika.gov.tr/upload/oldpublication/turkoloji_tr.pdf

Extended Abstract

As a result of Turkey's initiatives in different areas such as politics, economy, and education, teaching Turkish abroad as a foreign language reaches an abroad audience, and the demand for learning Turkish is increasing day by day. There has been a cooperation with 33 universities in 25 countries thanks to the Turcology project initiated by TİKA in 2000 and these universities were supported by sending instructors from Turkey. TİKA, which successfully carried out the Turcology project, transferred this project to Yunus Emre Institute with the protocol signed in 2011, thus it enables Turcology activities to be handled by a single source. After the Turcology project was transferred to Yunus Emre Institute in 2011, Yunus Emre Institute has increased and continued Turcology protocols with universities abroad. On the other hand, Yunus Emre Institute has undertaken the task of teaching Turkish to adults outside the university with centers it has opened in different countries, so it has an active role in both teaching Turkish and spreading Turkish culture. Yunus Emre Institute today continues its Turkish teaching activities with 58 different centers in 46 countries and supports the teaching of Turkish as an elective course in primary and secondary education institutions with "Tercihim Türkçe" project.

The Ministry of National Education supports the teaching of Turkish abroad by employing lecturers at universities with which it has signed a Turcology protocol. The Ministry of National Education currently has 98 faculty members in 36 different countries. Turkish, which is widely taught in universities abroad thanks to the Turcology project, has started to be taught from the kindergarten level upon the opening of the Maarif Foundation, thus the demands of students of different age groups for learning Turkish have been met.

Teaching Turkish abroad, in general, can be examined under two different headings: teaching Turkish to bilingual Turkish children and teaching Turkish to foreigners. This study will focus on teaching Turkish as a foreign language abroad.

It is important to develop studies on teaching Turkish abroad to meet and maintain the demand for learning Turkish in different geographies. In the literature, no study handles the teaching of Turkish as a foreign language abroad with a holistic view. The aim of this research is to present the current situation of teaching Turkish as a foreign language abroad with a holistic perspective. This study is aimed to determine the educational institutions where Turkish is taught abroad and to examine the studies on this subject to consider the teaching of Turkish as a foreign language from a holistic perspective.

The descriptive survey model was used in this study, in which studies on teaching Turkish as a foreign language abroad were examined and the educational institutions teaching Turkish abroad were determined. In this study, two separate data groups were evaluated: (I) Institutions teaching Turkish abroad. (II) Scientific publications on the teaching of Turkish as a foreign language abroad. The source of the data in the first group consists of the information obtained from the Yunus Emre Institute, the Maarif Foundation, the Ministry of National Education, official websites of universities abroad, embassies and education attache offices, and literature review. On the other hand, the data in the second group were obtained from the studies conducted on teaching Turkish as a foreign language abroad between 2000-2020. The obtained data were analyzed by the content analysis method.

In the first phase of the research, the institutions and organizations where Turkish education is conducted abroad are determined. As a result of the study, it is seen that Turkish language teaching is carried out in 687 different educational institutions in 105 different countries.

In the second phase of the research, a total of 193 different studies from different types of publications such as books, articles, papers, post-graduate thesis are found and these studies are examined according to their year, country, publication type, and subject variables. As a result of the research, it is observed that the studies on this subject have increased since 2010 and most publications in this field were made in 2016. Another result obtained from the research is that most publications about teaching Turkish as a foreign language are made in Iran, Bosnia-Herzegovina, India, Egypt, and Albania. When the studies in this field are examined regarding the type of publication, it is seen that most publications are made in the types of articles, papers, and master thesis, respectively. It has been determined that the studies on teaching Turkish as a foreign language abroad mostly focus on the information about Turkish teaching in the country which is the subject of the research (institutions and organizations where Turkish is taught, the history of Turkish teaching in that country, language policies, etc.) and the problems encountered in Turkish teaching. It is determined that the most studied language skills are writing and speaking skills in these studies. Among the studies examined within the scope of the

research, it is seen that there are a limited number of studies on reading and listening skills. It is observed that most of the studies were prepared by qualitative research method, and the number of studies conducted with mixed and quantitative methods was limited.

To get the full value of the efforts and resources spent in the field by institutions such as the Maarif Foundation, Yunus Emre Institute, the Ministry of National Education, and TİKA to teach Turkish as a foreign language abroad, it is necessary to increase scientific studies on teaching Turkish abroad and to handle Turkish teaching abroad with a more systematic and professional way. As Başar (2020, p, 208-209) also states, it is important to prepare materials according to the characteristics of the region where Turkish is taught, the specialization of the instructors according to the regions, and knowing the characteristics of the target audience well. Teaching Turkish abroad should be handled separately as teaching Turkish to bilinguals, teaching Turkish to cognates, and teaching Turkish to foreigners, and curriculums and materials should be developed accordingly.

